

УДК 711.

Веріга Х. М.*Студентка 6 курсу кафедри теорії архітектури Київського національного університету будівництва і архітектури**kristafer@gmail.com**orcid.org/0000-0003-4758-6128***Хараборська Ю. О.***Доцент кафедри теорії архітектури Київського національного Університету будівництва і архітектури**yliia.haraborska52@gmail.com**orcid.org/0000-0002-0308-1753*

ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В АРХІТЕКТУРІ (НА ПРИКЛАДІ АРХІТЕКТУРИ КАРПАТ)

Анотація: стаття присвячена проблемі збереження традицій та введення новаторства в архітектуру. Як приклад, були обрані Карпати, так як населення цієї частини України багате різноманітними традиціями, природними будівельними матеріалами та територіально-кліматичними. Зроблено акцент на вивченні традицій населення, енергоефективності, екобудівництва та їх використання в проектуванні санаторно-курортного комплексів на території Карпат.

Ключові слова: енергоефективність, екобудівництво, традиції, Карпати.

На сучасному етапі розвитку проектування архітектори прагнуть до нових будівельних тенденцій і мінімалізму в архітектурі, часом забуваючи про традиційну про архітектуру даної місцевості. Для багатьох Карпати асоціюються з одним із найбільш туристичних місць України. Взимку цей курорт займає перше місце в рейтингу туристичних маршрутів. Всі рвуться за відпочинком, найчистішим повітрям, найвищим смерековим лісом, і засніженими горами. І кожен раз буваючи там, ти занурюєшся в культуру і такі багатогранні і незабутні традиції Західної України. Тоді, коли ти оточений архітектурою властивою цій місцевості, цього народу, цим Новорічних та Різдвяних забавам (Маланка, Коляда), гуляннями в ніч на Івана-Купала та іншим, ти дійсно відпочиваєш і насолоджуєшся. Адже в Карпатах, де все дихає і пахне соснами, де навіть камені сточені з гір створюють свої пейзажі, архітектура повинна відповідати правилам встановленим природою і укладу життя населення, а не вибиватись із загальної концепції, створеної задовго до напливу туристів в це казкове місце. (Рис.1)

*Рис.1. Приклад будиночка відпочинку в Карпатах
(Комедж «White House» Івано-Франківська область, Буковель, с. Полянця)*

На сьогоднішній день територія Карпат - це туристичне місце, яке з кожним роком розростається десятками нових готелів і різних центрів розваг для зимового і літнього відпочинку. Але ось проблема зовсім не нова - замовники хочуть заощадити, а архітектори не хочуть втратити замовлення. І виходить, що архітектура стає безособовою, не пов'язаною з навколишнім середовищем, традиціями. Але ж можна використовувати всі природні фактори (сонце, вітер, вода) і використовувати їх для життєзабезпечення проживаючих.

На даний час використання такого новаторства, як енергозберігаючі технології стає дуже важливим не тільки на державному рівні, а й на рівні кожної окремо взятої родини. Адже альтернативна енергетика сприяє поліпшенню економічної ситуації, як в країні, так і допомагає реальній економії коштів кожної людини. А якщо взяти до уваги, що запаси корисних копалин не безмежні, і рано чи пізно, але людство зіткнеться з гострим дефіцитом природних ресурсів, то енергозберігаючі технології, без сумніву, тільки сприяють поліпшенню екологічної ситуації в цілому.

Наприклад, якщо використовувати вітрогенератори, сонячні колектори і теплові насоси, то витрати на електроенергію знизяться в рази, а, відповідно, зниження споживання електричної енергії, зменшить кількість нових промислових об'єктів електрогенерації, що тільки позитивно позначиться на стані навколишнього середовища. На жаль, на сьогоднішній день енергозберігаючі технології в побуті використовувати можуть далеко не всі. Багатьох бентежить ціна такого обладнання. Але якщо поглибитися в

підрахунки, то ті гроші, які витрачаються на придбання обладнання, досить швидко окупаються, і в подальшому виходить економне використання енергії та коштів.

На сьогоднішній день, люди все більше звертають увагу на якість життя. Вони прагнуть до більш здорового проживання. Адже, тільки подивіться навколо, у всіх країнах намагаються переходити на екологічно чисті "продукти" - харчування, одяг, будівельні матеріали, тощо. Зараз, безумовно, дуже модно оточувати себе "екопродуктами". І як же добре, що це торкнулося і будівельної галузі. Відвідуючи будівельні виставки, з кожним разом помічаєш все більше компаній представляють "Екопродукт" - саман, дерев'яні конструкції, зелені покрівлі і фасади, екологічно чисті матеріали і багато іншого. Колись, не так давно, бетон, складні конструкції та інші були новаторством в архітектурі, зараз же, по праву цей титул можна віддати екобудівництву. Адже подорожуючи європейським країнам можна помітити все більше енергозберігаючих технологій та екобудинків. Все більше форумів і лекцій присвячених даному новаторству.

Те що з давніх часів вважалося традиційною архітектурою України - мазанки, зруби та інші, все повертається і набуває нового вигляду, нового життя. Ця тенденція грає тільки на руку людству. Створювати сучасну архітектуру в той момент, коли твоя традиційна архітектура є частиною новаторства і ти можеш збагатити її традиційними елементами і новими технологіями - це безсумнівно прийнятний бонус.

У різних регіонах України народне житло має свої особливості: відрізняється і матеріалами, з яких зводилися будинки, і технологіями будівництва. Зараз люди, які займаються екобудівництвом, звертаються переважно до двох типів українських традиційних будинків: хат-мазанок (будинків із саману) і рубленої хати. Хата-мазанка - це споруда з дерев'яним каркасом, зроблена з глини, сирцевої цегли або хмизу, обмазаного глиною, змішаною на гною або будь якою іншою органічною речовиною (саманна техніка). Стіни надалі покривалися побілкою на вапні. Рублена хата, також зрублена або колодяна хата — зрубний різновид хати, поширений у лісистій місцевості. На західній Україні такі хати ще називали «колибами» Хати, складені з чотиригранних колод-брусів, також називаються брусованими. Такі будинки були досить комфортними - влітку вони прекрасно тримали прохолоду, а взимку - тепло.

Карпати займають одну з найбільш привабливих і цінних територій України. У свою чергу, ми як архітектори можемо вплинути на ситуацію зі свого боку і долучити любов туристів до красот своєї країни і показати, що архітектура може гармонійно взаємодіяти з запропонованим рельєфом і

кліматичними умовами, а також дотримуватися нажитими традиціям за багато століть. Європейські країни вже давно прийшли до поліпшення свого житла за допомогою "природи". А ось у України в цьому сенсі залишився величезний потенціал. Україна багата на природні ресурси, за допомогою яких і створюються екоматеріали.

Література:

1. Файник Тетяна Мар'янівна. Народні традиції дерев'яного житлового будівництва в Українських Карпатах другої половини ХІХ- початку ХХст.: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.05/ НАН України, Інститут українознавства ім.І. Крип'якевича. – Л., 2000.
2. Владимир Ясиевич. Архитектура Украины на рубеже ХІХ-ХХ веков [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: http://www.alyoshin.ru/Files/publika/yasievich/yasievich_ukr_16.html (дата звернення: 25.09.2017).
3. Экологически чистые дома-варианты постройки. [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: <http://proekt-sam.ru/proektdoma/ekodoma.html> (дата звернення: 25.09.2017).

Анотация

Студент 6-го курса Верига К.Н., доцент кафедры теории архитектуры, кандидат архитектуры Хараборская Ю.А.

Традиции и новаторство в архитектуре (на примере архитектуры Карпат).

Статья посвящена проблеме сохранения традиций и введение новаторства в архитектуру. Как пример, были выбраны Карпаты, так как население этой части Украины богато разнообразными традициями, природными строительными материалами и территориально-климатическими. Сделан акцент на изучение традиций населения, энергоэффективность, экостроительство и их использование в проектировании санаторно-курортного комплекса на территории Карпат.

Ключевые слова: Энергоэффективность, экостроительство, традиции Карпаты.

Annotation

Student of the 6th year Veriga K. N.; Associate Professor of the Department of Architecture Theory, Candidate of Architecture Kharaborska Y. O.

Tradition is the innovation in architecture (on the architecture of the Carpathians).

The article is devoted to the problem of preserving traditions and introducing innovations into architecture. As an example, the Carpathian Mountains were chosen, as the population of this part of Ukraine is rich in diverse traditions, natural building, and terrestrial-climatic materials. The emphasis is placed on studying the traditions of the population, energy efficiency, ecotourism and their use in the design of sanatorium and resort complexes in the Carpathians territory.

Key words: Energy efficiency, ecotourism, traditions, the Carpathian Mountains.